

De de trei ori in septimana: Mercuri-a,
Vineri-a si Domineo'a, candu o cola in-
tréga, candu numai diumetate, adeca dupa
momentala impregiariloru.

Prețiala de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " " "
" patraru	2 " " "
pentru Romania si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patraru	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespun-
dinti a-i nostri, si d'adretulu la Redactiune:
Josefstadt, Langegasse Nr. 43, unde
sunt a se adresá si corespundintiele, ce pri-
vesc Redactiunea, administratiunea séu spe-
ditur'a cate vor fi nefrancate, nu se vor primi,
era cele anonime nu se vor publicá.

Pentru anuince si alte comunicatiuni de in-
teresu privatu — se respunde cate 7 cr. de
linie repetirile se facu cu pretiu scadiutu.
Prețialu timbrului cate 30cr. pentru una data,
es antecipa.

Invitare de prenumeratiune

1 a

„ALBINA“

Cu 1 optovre s. v. incepemu patra-
riulu din urma alu anului cur. si cu oca-
siunea acést'a se deschidu prenumera-
tiuni noue la fó'a nóstra, cu conditiunile
ce se vedu in frunte: adeca: 2 fl. v. a.
pe patraru, 4 fl. pe diumetate de anu.

Epistótele a se adresá: redactiunei
„Albina“, Viena, Josefstadt, Lange Gasse
nr. 43.

Rogámu a fi incunoscintiati de tim-
puriu, ca se ne potemu orientá in privin-
t'a esemplarielor de tiparitu, si incun-
jurá intrerumperea in spedare.

Redactiunea.

Viena 5/17 opt. 1867.

Statulu papale e punctulu concentra-
rii atentiunei politiciloru. Liberalii resco-
lati nu potu aretá incare rezultate pre mari,
dar de comunu parerile se unescu in
afirmarea cá trupele papale nu se vor
poté opune lungu timpu. Rescolatii se
organiséza, desí cu mare anevoia, sub
comand'a lui Menotti Garibaldi. Pana a-
cum e mai mare puterea armata papala,
inse acést'a nu mai primesce ajutorie,
pre candu din contra rescolatiloru nein-
cetatu li se stracóra consoti peste frun-
tarfi din cele lalte parti ale Italiei. Mili-
t'a regatului italianu postata de paza
fruntarielor statului papale, nu póte im-
pedecá cu totulu trecerea liberaliloru,
éra de alta parte neci se sente indemna-
ta la multa energia pentru impedecare,
sciindu bine cá ei trecu a luptá pentru o
causa populara in tóta Itali'a.

Opiniunea publica in Itali'a pretin
de Rom'a. Guvernulu scie cui detoresce
esistinti'a, elu nu va poté lucrá in con-
tra votului natiunei. Se afirma cá Mazzini
a plecatu la loculu actiunei. Inca o cauza
acést'a pentru guvernulu Italiei d'a se te-
me de neutralitatea ce obsérva astadi,
nu cumva isbutindu Mazzini se bancróte
principiulu monarchicu, caruia adeca i
s'ar imputá apoi lasitatea in caus'a Ro-
mei. Din aceste privintie credu unii cá
guvernulu, in mani'a conventiunei de
septembre, va trebui se se puna insusi
in fruntea miscamentului natiunale si se
plece la Rom'a, éra altii sunt de parerea
cá santulu scaunu nu va voi se se pre-
dee neci lui Menotti Garibaldi neci lui
Mazzini ci mai bine va chiamá insusi in
ajutoriu pre guvernulu de Florenti'a.

Ori-care alternativa ar reesi, totu uni-
tatea italiana va triumfá. Dorinti'a e
numai ca Napoleone se nu se amestece
pentru a dá situatiunei cu totulu
alta fatia. Cunósce Imperatulu Franci-
loru important'i'a unui atare pasu, deci
se cugeta si nu grabesce a luá veri o
pusetiune resoluta. Partit'a liberala si
cea clericala din Franci'a, fie-carea lucra
a castigá pre Imperatulu pentru parerile
sale. Clericalii in frunte cu archiereulu
Dupanloup din Orleansia i spunu cá ca-

derea Papei ar fi pentru Imperatulu
Franciloru asemenea caderii din Messicu,
ma mai multu. Liberalii din a loru parte
spunu Imperatulu cá nu se póte ames-
tecá in afacerea din cestiune, cáci ar
vatemá unitatea italiana, adeca ar vate-
má opulu celu mai frumosu si mai ma-
retiu ce l'a potutu produce Napoleone III.

Luptele cele mai noue intre resco-
lati si urmat'a papale fura la Vallecorsa
si San Lorenzo, cu rezultate necunoscute
inca. Mai tóta provinci'a Frosinone e in
puterea liberaliloru.

— Scupstin'a serbésca (diet'a, adu-
nant'i'a natiunala a serbiloru) fu deschise
de principele prin unu cuventu de tronu,
in care spuse cu bucuria retragerea tru-
peloru turcesci din fortaretiile serbiloru,
caletori'a la Constantinopole, insirá pro-
gresulu materialu, inarmarea trupeloru
natiunale, cladirea de drumuri scl. Scup-
stin'a respunse prin o adresa, multiamindu
pentru tóte si cerendu a intetf cladirea
drumuriloru si a tiené armat'a natiunala
pururea gat'a de batalia. La primirea a-
dresei principele constatá cá natiunea si
densulu au asemene dorintie si asemene
sperantie.

**In caus'a alegerii de ablegatu dietale in
cerulu Oravitiei.**

Protestulu romaniloru din acestu cercu
eleptoralu contra alegerii lui Gránzenstein s'a
pusu la ordinea dilei marti-a trecuta in siedin-
t'a dietei ungueresci.

Presedintele insusi fece propunerea si
apoi diet'a otari: a trimite comisariu pentru
cercetarea protestului romanescu. De comisariu
va merge la Oravitia d. Matea Onosy deputa-
tulu cercului Cocota, deákistu din cintesintia,
cum e si presedintele care facú propunerea.

Romanii si tóta intieliginti'a romanésca
se va aduná érasí la alegere, in jurulu domni-
loru Dr. Hatieganu, Dr. Popoviciu etc. ca se
le faca tóte in cea mai buna contielegere pen-
tru reesirea candidatului natiunale. Sperámu in
bravii nostri intieliginti, sperámu in contielege-
rea loru, tóte se vor face prin acést'a si nemica
fora de ea.

Caus'a nóstra, interesele nóstre, sant'a
causa a natiunalitatei nóstre nu ne iérta ca se
dámu contrariiloru nostri politici cate unu testi-
moniu de paupertate despre noi, de cate ori ni-
lu vor cere. Numai cu intrigele si cu machina-
tiunile n'am invetiati modulu d'a invinge, dar
pre unde dreptatea si adevurea se asculta nein-
fluintiate, pre acolo pururea a doveditu roma-
nulu cá e capace a-si precepe binele seu. Noi
nu vom fi neci-odata ómenii intrigeloru, neci
candu nu vom cercá invingerea cu asemene
medilóce, dar trebuie se invetiám si se cercám
a le infrange pre unde le gasimu, cáci acést'a
o pretinde de la noi sublimulu caracteru alu
causei romanesci.

Partit'a contraria va cercá (conchidemu
de la portarea ei de pana acum'a) a mistificá si
a seduce pre comisariulu dietei,

séu va amená cercetarea si respective ra-
portulu catra dieta pana catra incheierea sessi-
unei si asié-dara finitulu dietei presinti.

In casulu antaíu vom cercá a ne ferí de
curso si de pacaliture, pretindendu facerea pro-
tocóloru essaminetórie in limb'a romana, si
nesubscriindu odata cu capulu ocea ce nu pre-
cepemu. Chiaru intru intielesulu legiloru Un-
gariiei, neci-o fasiune prin urmare neci-unu do-
cumentu n'are putere daca nu e facutu de buna
voia, asié dice decretulu III alu regelui Mateiu
in artidulu 26. Acést'a lege se explica si mai
bine in art. 13 din 1687 demandandu apriatu
limb'a materna „vernacula lingua.“ Dar nu

póte existe lege in lumu carea se te oblege a
subscrie ce nu precepi.

In casulu alu doctórilor vor intetf
investigatiunea, si de-nú va merge, ei nu vor
lipsí a face petitiuni catra dieta. Totu asié ore-
demu cá deputatii natiunali din a loru parte
vor face interpelatiune candu vor gasí de nece-
sitate.

De la diet'a Ungariiei.

**Siedinti'a casei reprezentantiloru din
15 l. c.**

s'a deschis la 10 óre. Br. L. Majthényi as-
ternú casei decisiunea de ieri a casei magnati-
loru in caus'a acceptarii articolului de lege de-
spre imprumutulu calei ferate. Dupa ace'a in-
trebá presedintele candu se se desbata proiep-
tulu de lege despre cuota, despre detoriile sta-
tului si despre tratatulu de comerciu. K. Ghy-
czy dechiara cá la tempulu seu, adeca candu se
va desbata despre obieptele den cestiune va fa-
ce o propunere in caus'a ace'a si o va motivá. In
privinti'a tempului, candu se se incépa perta-
rile intre sectiuni, cugeta Ghycozy cá ar tre-
buf se se incépa domineca. Mai departe aréta
vorbitoriulu cumca cas'a, nefiindu completa, nu
póte face decisiuni despre atari momentóse ob-
iepte, la ce presedintele Somssich lu face a-
tentu cumca unu deputatu n'are cuventu a face
astfelu de observatiune candu nu se desbata in
siedintia despre óre-care obieptu.

Ministru-presedintele Andrásy este de
asemene parere.

Cas'a decide: consultarile sectiuniloru se
se incépa domineca. — Dupa acestea voni la
desbatare afacerea de alegere in cerculu Ora-
vitiiei, adeca a dlui Gránzenstein ordinandu-se
incuisitiune a supra oi sub conducerea lui Ono-
sy. Se verificara M. Papp, Ilia Macelariu si
Ad. Szentiványi. — Colomanu Tisza cere se se
iee la desbatare proieptulu lui de cale ferata
intre Dobritinu si Sigetu. Cas'a decide se se
desbata mane despre acestu proieptu. Siedinti'a
se inchide la 12 óre, generariulu G. Klapka a
luatu la ea parte ca óspe.

**Siedinti'a din 16 optovre a casei repre-
sentantiloru.**

Pentru siedinti'a de astadi a fostu la or-
dinea dilei desbatare propunerii facute de Co-
lomanu Tisza. Dsa in 1 iuliu a. c. asternuse
casei unu proieptu de decisiune subscrisu de
mai multi deputati in caus'a calei ferate de la
Dobritinu la Sigetulu Marmatiei. Acést'a propu-
nere s'a tiparitu atunci si s'a impartitu intre
deputati. Astadi Tisza si-motivéza propunerea.

In numele guvernului d. Er. Hollán de-
do dechiaratiunea cá drumulu de feru din ces-
tiune se va cladí de securu, delocu ce se vor
poté finí negociatiunile cu intreprindiatorii. De-
ák propune ca acést'a dechiaratiune se trecá la
protocolu.

In fine si Tisza si Deák si tóta cas'a de de-
chiara ca multiamita ou deslucirile date de
Hollán.

Revista diaristica.

Pre eandu reuniunea ablegatiloru romanii
si serbi la diet'a din Pesta gatise proieptulu
seu de lege in privinti'a natiunalitatiloru, a-
tunci organulu nemtiescu din Viena „Presse“
cea betrana reproducendu proieptulu observá
cá n'ar fi d'ajunsu pentru multiamirea natiuna-
litatiloru. Delocu in diu'a urmatóre „Nou'a
Pressa libera“, care purure avea polemia cu
betran'a, i-aruncá in fatia retacirea pentru cá
inseii natiunalitate si-au facutu proieptulu din
cestiune. Se intielege cá pre candu „Presse“ si-
deduse acea parere, inca nu intrase in posesi-
unea entusiasmului seu dualisticu de astadi

Dupa o estremitate urméza ceea lalta. A-
stadi „Presse“ si-a redusu bun'a vointia pentru
natiunalitati, s'a coboritu fórté, mai josu chiaru

si de catu atinsulu proieptu alu deputatiloru ce
atunci i se parea putienu, astadi ni recomanda
se ne multiamimu cu proieptulu gnvernului,
respective a subcomisiunei dietali.

De óra-ce atinsulu proieptu dietale s'a
criticatu bine prin diurnalele romane, nu mai
este téma cá parerile „Presse“ vor molipsí pre
cineva, deci le reproducemu aci fora de obser-
vatiuni, ca unu ce ouriosu cum ne judeca nem-
tii de candu s'au impartitu cu ungurii pre so-
rao'a statului:

„Romanii si cestiunea natiunalitatiloru.
Pesta 15 optovre. Comitétulu mare emisu in
cestiunea natiunalitatiloru a tienutu alalta-ieri
prim'a siedintia plenaria. In acést'a nu s'a fa-
cutu mai multu de catu statorirea modulu de
procesu in desbatare acestui obieptu pre impor-
tante, deci desbatarea meritoria a proieptului
din subcomitetu va vení in siedinti'a cea mai
deaprópe. In mani'a caracterului ardinte alu
acestei afaceri, siedinti'a cea mai de aprópe va
fi abié preste dóue séu trei septemani, pentru
cá pana atunci cas'a va avé de lucru cu proiep-
tele de lege finantiali ale regimului. Acestea
deodata se vor desbata in cele noue sectiuni
ale casei, si apoi fora amenare vor vení in sie-
dintia plenaria. Altmintre se va portá grige ca
aptivitatea finantiaria a dietei se decurga rape-
de, ca sectiunile se intre delocu in desbatarea
reorganizatiunei interne. Se intielege cá bun'a
deslegare a cestiunei natiunalitatiloru sta la or-
dinea prima intre lucrurile de reforma.

„Precum se stracóra din comitetulu nati-
onalitatiloru, proieptulu de lege alu subcomite-
tului va intimpiná o primire calda si la nati-
onalitati. (O mistificare mai uriesia nu s'a po-
menitu, de candu cu societatea liter. ne invi-
nuiau de daeo-romanismu. In adevuru daca
scornitirele si mintiunile d'aristociei magiara-
nemtiesci ar fi totu bani, ar ajunge a platí tóte
detoriile Austriei si ar mai remané prisosu
pentru a cladí canalulu din Tisa la Dunare.
Red. Alb.) Cunósceți acelu elaboratu si sciti cá
respunde tuturoru pretensiuniloru indreptate
ale natiunalitatiloru ce traiescu pe teritoriulu
coronei lui Stefanu. In administratiunea civile
si besericésca, in comitate si in comune, in be-
serica si scóla deschide aspiratiuniloru natiuna-
litatei unu terenu, a caruia ajungere cu putienu
mai nsainte ar fi fostu o combinatiune cuteza-
tória. S'a tienutu socóta de tóte dorintiele (afa-
ra de cele indreptate ale natiunalitatiloru.
Red. Alb.) afara de cele ce periclitá (? Alb.)
unitatea de statu a Ungariiei.

„Proieptulu subcomitetului precum l'a-
vemu acum, e productulu liberalitatei celei mai
resolute, acést'a o recunoscú toti barbatii mai
de frunte din fractiunile natiunalitatiloru, cu
exceptiunea acelor'a, caror'a eo ipso li e grétia
de pacea interna fie chiaru pre bazele libera-
liumului celui mai largu. La tóta intemplarea
e unu momentu imbucuratoriulu alu dilei, ca in-
grigirile impreunate cu deslegarea cestiunei
natiunalitatiloru desparu totu mai multu, si cum-
ca pentru consolidarea paóii interne sunt totu
mai multe prospecte promitatórie.

„Intre aceia cari astadi mai multu séu
mai putienu sunt straini elaboratului subcomi-
tetului, se fie — precum se dice — conduca-
tori romaniloru in ordinea prima. Aceia se ai-
ba de cugetu a aduce unu proieptu de lege cu
totulu nou, si nu la comisiune ci la desbatarea
plenara a acestui obieptu. E naturalu cá roma-
nii dupa neresponsabil'a siarlataneria de consti-
tutiune, precum o produsera in Transilvani'a
Nádasdy-Reichenstein, anevoia si incetu se potu
impretiní cu nou'a stare a lucruriloru, de alta
parte romanii dintre natiunalitate Ungariiei cei
mai numerosi cari tindu la egala indreptaire,
nu potu perde din vedere cumca este interesulu
loru celu mei propriu a conlucrá din tóte par-
tile pentru deslegarea multiamitória a cestiunei
natiunalitatiloru si frecarile interne a nu le
dechiará in permanintia. Ei (romanii) se-si a-
duca a minte de pusetiunea ce ocupa atatu in
privinti'a culturei catu si in privinti'a materia-

la, si apoi se se intrebe: ce pot fi mai bine, a lucra pentru regeneratiunea propriei natiunii, sau in cerbicia nefructifera a provoca represaliile guvernului basate pe legi si asié a perde fora de folosu puterea propria si timpul scumpu.

„Ce s'a intemplat in timpii din urma intre romanii din Transilvania, nu ne lasa — si acésta n'o ascundem — a ni face sperantie prè mari despre o precepere clara si descépta a situatiunei din partea romanilor. Ajunge o privire in diurnalele ce aparu in limb'a romana, pentru a vedé de ce rotacire bolescu spiretele Romanilor din Transilvania. Literatii romani cari se intorceau de la congresulu literariu romanu din Bucuresti fura primiti in Brasiov cu cea mai mare solenitate, carea defelu nu convine intregi espeditiuni cu caracteru probabil-minte literariu.

„Deputatulu Hodosiu tienù cu asta ocaziune o cuvèntare fulminanta, si, casì cum ar fi unu resboiu stèrptoriu, dechiarà intre strigari-le insufletite ale romanilor: „Natiunea romana nu pòte perì, pentru cà Rom'a a pus'o se grigésca de orientu, ca se scutésca civilizatiunea de invasiunea intunerecului.“ „Gazeta“ scòpe neincetatu focu si flacara a supra incetarii tribunaliului supremu Transilvaneanu. Si pre langa acésta, foile romane din Transilvania reprodusu cei mai furiosi artici din „Romanulu“, care in cuvinte apriate predica cele mai inimice tendintie in contr'a Austriei, si in contra Ungariei aliate cu Austri'a.

„Ast'a nu e calea pazirii pacii interne... Romanii Transilvaniei vor sci bine cà Ungari'a e gat'a la concessiunile cele mai mari, pentru ca specialminte se-i castige pre ei pentru er'a noua inaugurata cu denumirea ministeriului ungurescu; daca inse cu provocarea tendintieloru subversive credu a spariá Ungari'a si pre guvernulu ei, atunci romanii sunt intr'o retacire fatala carea curundu scù mai tardiu li va aduce frupto amare.

„Se li placa cà remanu in posesiunea tuturoru eluptatelor natiunali de sub epoc'a lui Schmerling, si mai capeta unu elaboratu de natiunalitati de la diet'a unguresca care li va dà in municipie o putere cum n'o puteau visá mai nainte. Si in fine se nu uite cà au d'a face cu unu guvern, care e tare resolutu a pastrá dreptu si lege, si a pasí cu tóta puterea in contra a veri-ce agitatiune. (Uita niémtiulu cà rescriptele imperatesci au desbracatu de putere legile de sub Schmerling, si asié nu ni-a ramasu nemica. Uita si aceea cumca nu sunt romanii cari se se tema de espeptoratiunile publicistiloru nemti si magiari. Red. Alb.)

„Daca Hodosiu vorbesce despre o missiuno mai nalta a poporului romanu i vom aduce a minte cà acésta missiune se pòte ajunge numai in legatura cu natiunea unguresca care e elementulu ce léga apusulu cu resaritul. Domnulu Hodosiu fie securu cumca cunóscemu motivele politice sale si n'avemu neci cea mai mica cauza a considerá vorbirile sale si ale comilitoniloru sei de politic'a romaniloru din Ungari'a. (Si totusi e asié, asié sentiescu toti romanii, si sèrbii, vedi elaboralulu statoritu de ei in comunu. Toti sntemu uniti in acésta, si dàmu voiá publicistulu niémtiu se ni spuna cari si cati romani sunt de politic'a sale? Red. Alb.) S'a ingrigitu Ddieu ca se nu crésca arborii pana la ceriu.“ (Dàmu si noi cu socotéla cà arborele dualismului nu va ajunge in ceriu, nu va vedé imperati'a lui Ddieu. Alb.)

Si „Magyarország“ are de lucru cu romanii. Despre acésta in nr. ven.

Respunsulu Maiestatii Sale la adres'a celor 25 de prelati catolici

e indreptatu catra arhiepiscopulu de Viena si contine urmatóriele:

„Iubite cardinale prinoipe-archiepiscòpe Rauscher!

„Adres'a indreptata catra Mine de arhiepiscopii si episcopii pre cari Dta in ultimele dile ale lui septembrie anulul curinte i'ai adunatu la Viena intr'o conferintia, si care adresa Mi-ati trimis'o la castelulu Meu in Ischl, am predat'o ministeriului Meu respunsabile.

„Apretiuescu cu placere zelulu archipastorescu si intentiunile binevoitòric, cari putura face pre episcopii adunati se-si tièna de o detorintia a consciintiei a vení de nou, casì in anii

1849 si 1861, cu o declaratiune solena pentru observarea drepturilor si intereselor beseriei catolice; inse trebuc se-mi para reu, cumca donsi, in locu d'a spriginì — precum asiú fideritu En — nisuintiele seriòse ale guvernului Meu in cestiunile importante ce se vor desbata, si in locu d'a naintá deslegarea intetitoria a acelor'a in spiretulu impacatiunei si prevenirei, preferira a iagreuia acésta problema prin propunerea si publicarea unei adrese ce miscá adancu spiretele, in timpul in care — precum bine au observatu chiaru episcopii — avemu atát'a lipsa de contielegere si ni se demanda cu intetire a nu mai inmulí causele discordiei si ale gravamine-loru.

„Credù cà prè reveritii arhiepiscopi si episcopi vor fi securi cumca Eu pururea sciu scuti si pazí beseriea, dar cumca nu uitu neci detorintiele ce am se le implinescu ca reginte constitutiunale.

Viena, 15 optobre 1867.

Franciscu Iosifu m. p.

De langa Somesiu.

Stimata Redactiune! Cetindù Nr. 105 din stimatulu diariu celu redigeti si respective corespondinti'a „De sub Magur'a Simleului ddo. 15 septembrie 1867,“ in care auctorulu descriindù casulu din Bobot'a precum si recercarea comitatului Zarandu in caus'a limbei la capetulu corespondintiei cu o malitia ne mai audita se apuca de Il. Sa D. Episcopu alu Gherlei si intre altele scrie: Baserio si deschilinitu autonomi'a ei limbistica a facutu totudeun'a cea mai mare impededere de Romanulu neci in seclii de trista suvenir a slovenismului si calvinimului nu s'a lapedatu de limb'a romana eschisiva in afacerile sale, éra dupa acestea autorulu intr'unu modu ironicu, ma potu dice malitosu esclama: inceputulu spre a se delaturá acestu reu e facutu si meritulu e a Il. Sale Vanciu.

E lucru fórte dorerosu, candu unii ómeni cari de altmintrelea stau pururea inainte cu cuventulu natiunalitate pre candu ei pòte intru adeveru neci nu sciu ce va se dica a portá in anima mandri'a acestui cuventu sublimu, care a facutu marirea popóreloru si fal'a seclului modernu de civilizatiune — totusi se incumeta a se apucá de acei barbati, cari intru adeveru au desudatu si desuda diu'a nóptea pentru inaintarea culturai natiunale si ei denegrescu inaintea opiniunei publice, ca pre nesce tradatori de natiune si mai scie Domnediu ce a mai potutu inventá fantasi'a loru cca fulminanta, ca asié se-si pòta ajunge scopurile loru cele marisave scù ale principaliloru loru a caror'a instruminte sunt. — Subscrisculu facia cu atare corespondintia calumniatori'a si-tiene de cea mai strinsa detorintia a aperá si a aduce la cunoscenti'a o. publicu cetitoriu singuru adeverulu in tóta puritatea sa, ca asié opiniunea publica se judece fara de crutiare ce feliu de omu pòte fi auctorulu acelei corespondentie malitiosé. — Cu Cerculariulu dto 15 augustu a. c. Nr. 1979 la care se provóca corespondintele se urgirà (?) din partea V. Ordinariatu toti protopopii diecesani — firesce in limb'a romana — ca fara amenare se pregatésca prospectulu sumariu (Sommás Átnézet) despre scótele poporale din protopopiatele concedite fiecarui, totu cu acelu Cerculariu li s'a tramisu prospectulu amintitu in limb'a maghiara, — e de insemnatu inse cà prospectele dise sunt tramise la V. Ordinariatu inca de pre tempurile fóstei Locutenintie c. r. a Ungariei tiparite in limb'a maghiara, — éra a se tiparí acele de nou in limb'a romana ar fi causatu spese cari debuia se le supòrte Clerulu diecesanu, care de altmintrea e cunoscutu cà afara de aceea are de a se luptá cu destule neajunse, éra a insarciná traducerea capitoloru din prospectele amintite in limb'a romana oficiulu diecesanu de o parte nusepòte poffí neavendu spese, ma neci nu avea autorizare de unde se vede destulu de lamuritu cà corespondintele are putina idea despre ducerea agendeloru oficiòse, de alta parte se-si insemne d. corespondinte, cà cu tóte cà Il. Sa D. Eppu alu Gherlei e asié mare magiaronu inaintea Domniei Sale, totusi in oficiulu diecesanu a aplicatu atari individi dintre cari pre unulu mai cà l'ai poté vinde in limb'a maghiara, éra ceta laltu si insusi limb'a maghiara incatuvu numai prin diligintia propria. — Afara de aceea in Cerculariulu amintitu pre care anume mi l'am procuratu de la unulu dintre protopopi, care mi-e-amicu personalu, nu se dice nicairi cu a-

ta'a mai putinu se demanda ca rubricelle se se implè in limb'a maghiara, ci se lasa in voia libera ca Protopopii se se folosésca de limb'a materna, caror'a li va placé a-si folosí si usua limb'a materna: inse D. corespondinte pòte neci nu a vedíutu prospectele amintite neci s'a nisuitu a-si castigá cunoscentia despre ele, càci la acea intemplare ar fi venitu la convingere, cà in prospectele de sub intrebare nu éra de a se scrie neci in limb'a cea magiara neci in cea romana, ci singuru de a se implè rubricelle cu nescari numeri arabici. Mai departe e de insemnatu, cà tabelele pentru Gimnasiulu gr. cat. din Naseudu inca venira in limb'a maghiara, inse respectivii se folosira de limb'a natiunala si V. ordinariatu fara de a face ceva difficultate, ma chiaru pre catu sum informatu cu bucuria le-au susternutu la locurile competente. Pre catu sciu din fonte siguru de la V. Ordinariatu din Gherl'a inca nu au mersu la Escelsulu Guvernu a Tranniei neci o scrisóre oficiòsa in limb'a maghiara, ci V. Ordinariatu s'a folositu totdeun'a si se folosescu actu de limb'a materna, cu tóte cà o parte a Diecesei e anostata la Ungaria precandu alte Ordinariate, cari nu au neci o parochia in partile Ungariei totusi le mai plaò a se folosí in afacerile sale de limb'a maghiara, chiaru si la Escelsulu Guvernu regiu a Tranniei, precum cetiu in dilele trecute in foile publice.

Faptele Domnulu meu! demustra de altmintrelea destulu de invederatu, ce romanu e Il. Sa D. Eppu alu Gherlei, d. e. infintiarea Tipografie diecesane, carea de si e infintiata prin oferte Clerului si altoru barbati intru adeveru iubitori de natiune, totusi meritulu e a Il. Sale sub a carui intielépta guvernare s'a infintiatu, si care adi pòte stá in comparare cu veri ce tipografia din Patria. Organizarea Seminariului diecesanu e singuru fructulu ustanelor si intrepunerei, cei neobosite a Il. Sale pe la Dicasteriele mai inalte, in urmarea caror'a Dieces'a Gherlei are adi 50 de alumni in Seminariulu domestecu prevediuti cu tóte cele ce numai se potu poffí, fiindu asignatu pentru fiecare alumnulu unu stipendiu anuale de 200 fl. v. a., afara de aceea se mai deschisara locuri noué pentru alti individi calificati. —

Il. Sa mai castigá unu postu de Capelanu Castrensu cu o Solusiune anuale aprópe la 700 fl. v. a. Acestea Domnulu meu sunt fapte, pentru care clerulu si Dieces'a intróga e datoriu cu recunoscentia, unui barbatu ca Il. Sa, care de candu e in fruntea acestei diecese a facutu si face tóte cele posibile pentru inaintarea culturai populare punendu din parte-i toti pasií cuviintiosi pentru organizarea scóleloru de la care aterna mai cu séma viitorulu natiunei, — afara de acestea Il. Sa din venitululu seu propriu, care nu se pòte asemaná neci decatu cu a altor'a, mai sustiene vre o cincini tineri, éra mai multor'a li imparte ajutore banale in fiecare anu, si alte oferte destulu de insemnate d. e. scólei principale din Lapusulu ungurescu, ajutorirea mai incolo a dearsiloru din Urisiuru si aceloru din Minthiulu Gherlei si altele mai multe, numai catu e de insemnatu cà Il. Sa e unulu dintre aceia, care nu voiesce se scie stang'a ce face drépt'a si asié neci cà a aflatu cu cale a-si conduce clienti precum s'au indatinatu multi in tempurile nóstre, care se li bucine tóte in lumea larga. — Din aceste O. publicu se va convinge in catu D. corespondinte are dreptu candu nisuesce pre unu atare barbatu demnu de tóta stim'a a-lu denegrí inaintea opiniunei publice si a lu face asié dicendu de tradatoriu a natiunei, de altmintrelea corespondinti'a-i cea malitiosá (a intoná d'atate ori „malitia“, nu in-sémna a argumentá. Red.) produsa in inteliginti'a de aici cea mai mare indignatiune si despretiu inaintea carea D. corespondinte trece de unu calumniatoriu, éra eu i facu acea modesta reflexiune, cà candu voiesce a pasí in publicu se eruedie mai antaiu adeverulu cum se cade si apoi se iésa la publicitate, ar fi de doritu ca corespondintele, daca nu numele intregu baramu literelo initiale se le fie pusu sub corespondinti'a sa ca se potemu conchide ce pasere e si de pe ce crénga canta, si a ce cobesce, a fómé veri sete . . . . .

M . . . . . u

Economia.

Temisiór'a, 14 opt. 1867.

(Reportulu de septemana a Loidului din Temisiór'a.) — Comunicatiunea in tergu

se pòte dice generalminte cà a fostu fórte via, si deosebitu multiamitòria s'a doveditu negocierea in manufacture, care ar fi fostu si mai multiamitòria daca serbatorile israelitiloru nu se intemplau atunci. Dintre produse au fostu a-biá putiene la tergu pe cari la notámu:

Clisa (lardu, slanina) fiindu putiena se vendea pentru consumu cu 36—38 fl. de centenariu (magia).

Unsórea de porcù totu numai pentru consumu cu 43—44 fl. de cent. Spiritu naturalu, efectivu cu 57—58 cr. de gradu si vasulu; de celu rectificatu cu 63—64 cr. de gradu si vasulu. Rachiulu de prune, marfa nóu, móle de 10—12° se cumpera cu 90 cr.—1 fl. Prunele uscate, marfa buna sunt cu 11—12, de cele afumate cu 9—10 fl. Pecmesulu (miere de prune) de care éra tare multu, nu se capetá mai éfinu de catu cu 11 fl.

Mierea de stupu fiindu putiena in anulu acésta o cumpera naturala, cu 20 fl. v. a. Nuci se aducu multe si se ascépta si mai multe se vina, le cumpera cu 7 fl. 50—8 fl. Seulu se va aduná abiá in lun'a venitòria. Pelea naturala, cea de boi de care nu se afla multe deposite, o cumpera tare tabacii (pelarii) denpregiuru cu pretiurile aretate: de 24—26 fl. cu 32 fl.; 26—28 fl. cu 34 fl. Pelea de vaci marfa buna, o platescu cu 24—25 fl.

Pei mai usóre se cumpera de dupa calitatea loru cu 3 fl. 50—4 fl. o parochia. E de observatu cà in acestu tienutu in anulu curinte se voru capetá mai putiene pei de oi, de catu intr'alti ani, fiindu cà oile le consérva pentru prasire. Coltianii de cei vechi I cu 20 fl. II cu 19 fl.

VARIETATI.

— **Publicare.** Prin acésta amonóre a convocá la adunanti'a generala, carea se va tiné aici in 19/31 octovre a. c. demaneti'a la 10 óre, pre toti acei compatrioti romani, caror'a li jace la inima statorirea Alumneului romanu natiunali din Temisióra, spre modificarea statuteloru alumneale intru intielesulu resolutiunii ministeriale (a cultului si invetiamentului) din 24 septemv. a. c. nr. 8177. Meletiu Dreghicu, m. p. pres. prov. a comit. alumnealu.

— **Insciintiare.** Subsemnatulu advocatu cu diploma, are onóre a oferí publiculu serviciile sale ca advocatu — veri caruia va avé procese, cu pretiurile cele mai moderate, atatu in comitatulu Albei inferiore catu si in alte comitate, faceri de petitiuni ori in care limba, apeluri, recursuri la guberniu, curte de casatiune — contracte etc. etc. Oferu asemene de a pledá si gratis pentru cei ce n'au medilóce — ori cine ar vol am face onóre me pòte gasí in cancelari'a mea la Blasiu, asemene se potu adresá si gasí in Aiudu in cancelari'a mea de advocatura pe incredintiatalu si concipientulu mau D. Georgie Catona. In privinti'a consultarei se primescu scrisori francate in Blasiu scù Aiudu. Blasiu 9 oct. 1867. Alecsandru Buda m. p. advocatu si inspectoru generale a bunuriloru clerulu de la Blasiu.

— **Organulu ochiloru din Boemia „Politik“** aduce in nrulu den 16 ale e. a provocare catra tóte diarielle de limba slavéna si le róga ca se lucre in sfer'a loru pentru adunarea de medilóce pe séma poporului din confiniulu militaru care suferé de fóméte. Aoe'a provocare incheia: „Catra usurpatorii drepturiloru natiunale se mai insotiescu si evenimentele naturale pentru a rapí poporulu slavénu speranti'a la unu venitoriu mai bunu. In Lika domnesce fóméte, si pana candu in alte locuri se ocupa de alte cestiuni, se striga aici: pane pentru loci-torii din casarm'a mare militara ce se numesce conf. militare; lasati-ne se depunemu armele se fimu poporu liberu, si noi ni vomu catigá panea nóstra de tóte dilele.“

Viena, 17 optobre. Burs'a de sér'a de la 16 l. c. Imprumutele de statu cu 5% 51.65, —51.85. Oblég. desarcinarei de pamentu ung. 67.50, — 68.25; transilv. 63.50 64.—; Ban. temes. 66.75, —67.25; bucovin. 64.—, —64.75; Galbenulu 5.95 — 5.96; Napoleondori 9.95 9.96; Imper. rusesci 10.18, 10.23; Argintulu 122.25—122.75.